

MEMO

Aan Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste commissie voor Binnenlandse Zaken

Van Camille van der Harten – Directeur

Datum 9 december 2019

Betreft Position paper Omgevingswet – GeoBusiness Nederland

Kenmerk CvdH/Me2019014

GeoBusiness Nederland

GeoBusiness Nederland is de brancheorganisatie voor bedrijven die werken met geo-informatie. Geo-data, informatie en technologie is een onmisbaar onderdeel, niet alleen van het DSO, maar van de gehele Omgevingswet (OW).

De bedrijven die zijn aangesloten bij onze vereniging zijn softwareontwikkelaars, leveranciers en adviseurs. Geo komt voor in de hele keten, van planvorming tot vergunningscheckers en toegespitste tooling, tot omgevingsloketten voor burgers en bedrijven (de drie ketens van het DSO, van plan tot publicatie, idee tot afhandeling en vraag tot informatie) en is cruciaal voor het behalen van de doelstellingen van de OW.

En wij zijn als bedrijfsleven straks ook gebruiker van het DSO en sluiten ons aan bij de standpunten van VNO-NCW en MKB-Nederland.

De voortgang stelselherziening Omgevingsrecht, status DSO en onze visie

De minister voor Milieu en Wonen geeft in haar brief van 29 november jl.¹ aan dat zij met haar bestuurlijke partners de inschatting heeft gemaakt dat de inwerkingtreding per 1 januari 2021 wenselijk en mogelijk is. Echter, zij spreekt ook haar zorg uit over de planning en de beschikbare tijd om de overgang goed te kunnen laten verlopen.

De dynamiek van veranderingen is blijvend. Het stelsel DSO, noch de OW, zal nooit 100% af zijn. Het is belangrijk dat we het momentum vasthouden en gaan oefenen. Wettelijke druk zal ervoor zorgen dat alle betrokken partners de urgentie beseffen, kunnen gaan oefenen en content kan worden gegenereerd en toegevoegd. Hierdoor gaat het momentum niet verloren. Uitstel voedt pessimisme, zal niets bijdragen en kan schade veroorzaken die niet meer kan worden teruggedraaid.

Daarom willen wij ook dat de OW op 1 januari 2021 in werking treedt, maar verbinden daaraan het advies om een geleidelijke overgang toe te staan. Dit kan worden gerealiseerd door bijvoorbeeld na 1 januari 2021 het mogelijk te maken om nog voor een periode van een jaar met bestemmingsplannen te werken. Op deze wijze kun je met de voorlopers de overgang rustig opbouwen en volgt de rest later.

Ongetwijfeld zullen er andere mogelijkheden zijn om de overgang te verzachten. Wij stellen voor om dit in goede afstemming met de gezagen, de markt (leveranciers) en gebruikers (met name bedrijven) te onderzoeken.

Er kan worden geoefend met het DSO, waarbij het van belang is om de content en functionaliteit van elkaar te scheiden. Twee van de drie koppelvlakken zijn klaar. De standaarden met betrekking tot vergunningen, meldingen en vragenbomen zijn voldoende stabiel en kunnen worden gebruikt.

¹ Brief aan Tweede Kamer d.d. 29-11-2019 met kenmerk 2019-0000634024

Dat geldt niet voor de STOP/TPOD-standaarden ten behoeve van het opstellen, bekendmaken en publiceren van omgevingswetbesluiten. Hier is een vertraging ontstaan, die met name voor softwareleveranciers en gemeenten zorgt voor extra druk. Hier zal intensief moeten worden samengewerkt met de betrokken softwareleveranciers. Ook zal er moeten worden gezocht naar alternatieve (mitigerende) maatregelen, zodat er wel kan worden geoefend en de plansoftware tijdig beschikbaar komt voor de gezagen.

De planning voor de implementatie van het DSO is strak en laat weinig tot geen ruimte voor wijzigingen, afwijkingen en vertraging. Daarom is het van groot belang dat de overgang van het DSO naar de beheer en oefenfase na 1 januari 2020 goed wordt begeleid. Een aantal punten zijn hierbij van belang:

- Maak tijdens de proefperiode een onderscheid tussen content en functionaliteit. Door gebruik zal duidelijk worden wat er ontbreekt en waar verbeteringen kunnen worden aangebracht. Dit zal het vullen van het DSO met content stimuleren.
- De 'Bruidsschatregels' zijn in concept beschikbaar en staan in het Invoeringsbesluit, dat nu in voorhang bij Tweede en Eerste Kamer ligt. Afhankelijk van de snelheid van besluitvorming en het advies van de Raad van State zullen de bruidsschatregels medio 2020 beschikbaar zijn. Echter, de regels zijn afgestemd met de VNG en in de tussentijd kan er worden geoefend. Wij adviseren dit te stimuleren en actief te ondersteunen.
- Beide bovenstaande punten vragen om een goede communicatie naar de gezagen en gebruikers.
- Ondersteun met name gemeenten, zorg voor extra financiële middelen en investeer in educatie en voldoende kennis. Houdt er rekening mee dat de impact op IT-budgetten groot kan zijn.
- Een goede rolverdeling tussen markt en overheid is belangrijk. Schep de randvoorwaarden met een focus op een open stelsel. Maak gebruik van de creativiteit van de markt!

Samengevat ons advies:

1. Stel de invoering van de OW niet uit! Uitstel zorgt ervoor dat iedereen (met name de gezagen) verder gaan afwachten en dit voedt pessimisme. Maar, sta een geleidelijke overgang toe. Dit kan op verschillende manieren. Onderzoek dit samen met de gezagen, de markt (leveranciers) en gebruikers (met name bedrijven).
2. Hou vast aan de deadlines en begin conform planning. We moeten snel ervaring opdoen om het DSO te vervolmaken.
3. Zorg er ook voor dat de vraag vanuit de gezagen wordt ontwikkeld.
4. Dit vraagt om een open stelsel en stabiele standaarden – zodat gezagen met de markt/leveranciers aan de slag kunnen. Dus geen one-size-fits-all loket, maar een minimale variant waarmee de gezagen samen met de markt verder kunnen ontwikkelen aan gebruiksvriendelijke e-dienstverlening.
5. Heb vertrouwen in de markt. Zorg voor een goede rolverdeling en samenwerking met de markt – zodat de overheid zich kan concentreren op haar taak om gezagen te stimuleren en om data beter beschikbaar te stellen.
6. Organiseer nog meer centrale financiële ondersteuning om de educatie van de gezagen te stimuleren.
7. Reserveer extra budget ("noodfonds") om kinderziektes en opstartperikelen op te vangen.
8. De overheid (Politiek en Bestuur) moet alles op alles zetten om ervoor te zorgen dat de OW op 1 januari 2021 in werking treedt en burgers en bedrijven vergunningen kunnen aanvragen en meldingen kunnen doen. Maak de inwerkingtreding van de wet niet afhankelijk van het DSO, maar zorg ervoor dat het DSO op 1 januari 2021 voldoende werkt!